

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 1. Figuræ. Dignitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

diem. Vale usque ad sonitum tubæ horribilis, quò aures tuæ, ad inspirationes meas modò surdæ, ambæ tinnient. Doultreman l. 2. cap. 5. Sect. 3.

Suffensus crepuit medius. Act. 1. 18. Meritò tibi sua pœna est commissa : quia in supplicium tuum nemo savior potuit inveniri. S. Leo l. 16. de Pass. Quod fecit in corpore suo, hoc factum est in anima ipsius : quomodo qui sibi collum ligant, inde se occidunt ; quia non ad eos intrat spiritus aeris hujus, sic illi, qui desperant de indulgentia Dei, ipsâ desperatione intus se suffocant, ut eos Spiritus S. visitare non possit. S. Aug. l. 50. hom. 27.

Diffusa sunt omnia viscera ejus. Act. 1. 18. Quanta inter araneam, & bombycem, est discrepantia ; tanta inter Apostolorum reliquorum, & Judæ, mortem interest. Judas, sicut aranea, laboravit. Pl. 38. 12. *sabescere fecisti, sicut araneam, animam ejus.* Ut muscas capteret aranea, se exenterat, & de interiori substantia telam texit, ac retextit ; ubi & contabescit. Ità Judas rei vilissimæ, exiguæ pecuniolæ, retia contexit ; in qua suspensus, vitæ tædiò, conscientia angore, proditi, ac damnati Magistri dolore, demum admitti sceleris horrore contabuit. &c. Doultreman l. 2. c. 5. Sect. 3. Audite ista avari, versate animò, quod Judas passus fuit : nam & pecuniam amisit, & scelus ad-

misit, & animam perdidit. Sancti Chryso. hom. 86.

Miscellanea.

Quare, inquis, Dominus talem ad Apostolum admittit ? ad hæc breviter dicendum : quia fecit hoc ob consolationem Ecclesiæ futuræ ; vel eorum maxime, qui Ecclesijs præfunt : ut, cum eis aliquis perierit, respondeant derogantibus, dicant insultantibus : nè miremini ; & Christo accidit. Sancti Rupertus App. l. 8. in Matth.

Juxta V. Bedam, & Bonaventuram, Mscariotes interpretatur memoria mortis. Tam ingens fuit ejus avaritia, & malitia ; ut ipsâ etiam mortis memoriâ, proprio nomini infixâ, cohiberi nequiverit. Sylveira in Matth. c. 12. q. 19.

Auctor sermonum de Cœna Domini, operibus S. Bernardi insertus, ait : Judam ortum esse in vico Scariotho ; qui aliò nomine Marmotis, seu mala mors, dicitur. Quia verò in Gallia est mala mortis oppidum, inductos cœnet Theophilus noster in errorem fuisse eos, qui Judam natione Gallum fecerunt. Non malam mortem, sed memoriâ, vel memoriale mortis, significat Scarioth, teste S. Hieronymò. Doultreman cit. supra.

TITULUS XXV. JUDEX.

§. I.

Figura. Dignitas.

Dij non detrahes. Ex 22. 28. Quomodo intelligendum est hoc ? Judices appellat deos propterea, quòd ad imitationem Dei omnium, commissum est illis judicandi munus. Et hoc clariùs docuit Propheta David dicens : *Deus stetit in Synagoga deorum ; in medio autem deos dijudicavit.* Psalm. 81. 1. B. Theodoretus q. 51. in Ex.

Et clamaverunt ad Dominum, qui suscitavit eis Salvatorem. Judic. 3. 9. Lego Judices à Deo lectos, vocatos esse non belli Duces, non aulæ principes, non Dominos ; sed augustiore nomenclaturâ Salvatores. Velloso in Judith. 5.

Deus stetit in Synagoga deorum ; in medio autem deos dijudicavit. Pl. 81. 1. *Deus stetit.* Hebr. *Elohim*, quod proprie significat Deum judicem. Cajetan., Bellarminus : Synagoga deorum nihil est aliud, quàm conventus judicum à Deo constitutorum ; quibus etiam nomen suum impertivit, quia communicavit eum illis auctoritatem judicandi. Quod certe, ait Bellarminus multùm prodesset Judicibus ; si serò cogitarent ; in conspectu summi Judicis omnes causas judicari. Deus semper assistit præfens invisibili majestate, in conventu, & confesso, Judicium ; dum causas populi judicant. S. Remi-

gius hic : qui est in medio, æqualiter à circumstantibus videtur : & quia Deus communis est omnibus ; rectè in medio positus dicitur. Docere vult Judices ; ut semper sint in medio ; nec magis in divitem, quàm pauperem ; nobilem, quàm ignobilem, propendeant. Paoletti D. 22. Pent. Judæorum principes deos, utpote quibus judicandi officium commissum erat, nominavit. Eòdem modò etiam ipsos Lex nominavit : *dij non detrahes ; & principi populi tui non maledices.* Ex. 22. 28. Quoniam enim verè Judex est Deus, & hominibus judicandi officium commissum est propterea Judices dii nuncupati sunt : tanquam in hoc Deum imitantes, B. Theodoretus hic.

Ferculum fecit sibi rex Salomon. Cant. 3. 9. S. Anselmus per ferculum accipit Judices : ex cedris Libani sunt ; quia incorrupti ; & columnæ argenteæ, quia fortiter verum judicium resonat : & reclinatorium aurum ; quia radiant charitate, & sapientiâ : & ascensus purpureus ; quia, Christò in eis ascendente, parati sunt ad quaslibet persecutiones. apud Cornelium in Cant. 3. 9.

Dei minister est, vindex in iram, in eum, qui malum agit. Rom. 13. 4. Quoniam futurum Judicium Deus statuit, & nullum perire vult ; hòc in Sæculo rectores ordinavit ; ut, terrore interposito, omnibus velut pædogogi sint, nè in penam inci-

incidant futuri Judicij. Sancti Ambrosius hic.

§. II.

Judex non respiciat personas, sit æqualis.

Num. I.

Symbola, & Similitudines.

At ille præcipiet, ut effrants universa de domo. Levit. 14. 36. Cur nuda domus offertur Sacerdoti judicaturæ de lepra? Philo lib. quod sit Deus immutabilis: ut liberum judicium de domo possit ferre: nè, si pretiosum domus ornatum conspiciat, vereatur pronuntiare, domum esse leprosam; & nudam personam intueatur. Si verò supellex paupertatem redoleat, eam injustè leprâ damnet. Ignis in utraq; Legge data apparuit, quia ignis signum judicij; ut ait Philo lib. de judice: omnes æquè fovet, & calefacit; sive sit dives, sive pauper: omnia item æquè aducit, pretiosa, ac vilia. Pinna Ethol. 138.

Senuisti, & longævus es &c. & nunc diuide terram &c. Jos. 13. 1. 7. q. d. mortis recordatione antè habitâ; aggredere ad dividendum: ut, sicut mors æquissima est in omnes, (æquod enim pede pulsât pauperum tabernas, regumque turres) ita tu ejus æquitatem in distribuendo imiteris. Eadem fortè causâ Patriarchæ suorum filiorum benedictionem non solum in senilem ætatem, sed etiam in horam mortis proximam, differebant. Itâ Gen. 27. 1. Isaac, Jacob Gen. 49. 2. Moyses Deut. 33. 1. Tobias Sen. 14. 5. quia scilicet, de sua integritate in vita quodammodo diffidentes, se ad id tempus reservabant; in quo, morte urgente, ad æquitatem servandam etiam inviti traherentur. Mendoza in 1. Reg. 1.

Vide te, Domine, sicut angelum Dei. Esth. 15. 16. q. d. in throno judicans Angelum refers, qui nec uxorem habet, nec genealogiam. Naxera in Jos. 1. §. 56.

Erit justitia cingulum lumborum ejus. II. 11. 5. Sicut cingulum medium tenet locum inter partem corporis superiorem, & inferiorem, æqualiterque dividit; ita justitia Judicis. Cingulum plus inclinatur ad partem, in qua bursa pendet ponderosa. Broymard Justitia.

Capilli capitis ejus quasi lana munda. Dan. 7. 9. Vetus dierum ille, cujus capilli lanæ mundissimæ comparantur: ex hujusmodi canitie purum ostendit, sincerumque, judicium; & nullam personam in judicando respiciens. S. Hieron. hic. senex describitur, ut maturitas comprobetur sententiæ. Id. ib.

Vos estis lux Mundi. Matth. 5. 14. Franc Labata v. Judex. Sol omnibus lucet, & calorem æqualiter largitur: nec pauperi minus, nec diviti magis, concedit; sed omnibus æquè lucet, & calorem exhibet.

Eccæ defunctus efferebatur filius unicus. Luc. 7. 12. Mors nullam personarum rationem habet. S. Antonius 4. p. Summæ tit. 14. e. 8. §. 1. dixit: si judicis boni optio daretur,

qui de re gravi pronuntiaturus esset; se nec Bartolum, nec Baldum; sed unam præ omnibus Mortem electurum: ut quæ nemini parcat; & tanti faciat divitem, quanti pauperem; & nec formæ, nec opum, nec statûs, rationem aliquam habeat.

Justitia distributiva centro similis est, quod in medio circuli. Sicut à centro ad circumferentiam majorem major, & longior, trahitur linea, ad minorem minor; sic justitia &c. Broymard Justitia.

Statera. Lem: *Omnibus eadem.* Picinelli.

Num. II.

Motiva, & Testimonia.

Ex Veteri.

Terra erat inanis, & vacua; tenebræ erant super faciem abyssi. Gen. 1. 1. Non miror à Moysè terræ defectus propalari, quæ noluit illum infantulum occultare. Ex. 2. 3. Sed admiratione dignum; quod aquæ, id est, abyssi, tenebras referat: cum inter aquas, velut inter materna brachia, asylum invenerit. Cur ergo & aquis non parcat? quia Moyses divinæ justitiæ erat minister; & si terræ referens defectus, aquarum taceret obscuritatem, videretur partialis, & aquis pepercisse, de Castillo Illat. 232.

Formavit Dominus Deus hominem de limo terræ. Gen. 2. 7. Hinc erudire, & esse intrepidus: nullius deinceps accipias personam. Quid magni tibi de ipso promittis? cogitationes, quæ cordi inferunt tumorem, flammamque accendant elationis, si quando te adorientur; fac, ut creationis hujus tuæ memineris. S. Basil. hom. 11. hexamer.

Israel diligebat Joseph super omnes filios suos. Gen. 37. 3. Et tamen, cum moriturus benediceret filios, Judam constituit regem. Ut adorarent eum omnes fratres ejus. Gen. 49. 8. 10. Si super ceteros diligebat, cur non honorabat? Rupertus l. 4. de Operib. Spir. S. c. 16. quia in dandis benedictionibus non suam, sed Dei voluntatem, debuit facere; non carnis affectum, sed Spiritûs instinctum, sequi dignum fuit. Sylveira in Matth. 1. q. 7.

Pauperis non miserebris in judicio. Ex. 23. 3. An misericordia in pauperem prohibetur? minime. Additur enim, *in judicio.* Nam, qui Judicis gerit munus, nec pauperis personam debet respicere, ut ex respectu personæ mitius judicetur. S. Aug. q. 38. bona est misericordia; sed non debet esse contra Judicium. Escobar t. 3. Colloq. Chr. l. 10. Obl. 4.

Ite - primum dium castrorum, - & occidat unusquisq; fratrem, & amicum. Ex. 32. 27. ut enim nullus liber erat à scelere, sic nullum à Judicis gladio jubet liberari. Baeza lib. 5. cap. 7. §. 1.

Non consideres personam pauperis, nec honores vultum potentis. Levit. 19. 15. Judex oculos avertat tum à persona pauperis, tum à persona potentis: cum enim ad judicandum fas